

Dubravka Ugrešić

Baba Iaga a făcut un ou

Traducere din limba croată
și note de Octavia Nedelcu

POLIROM
2024

Cuprins

La început nu le vezi.....	5
Partea întâi: Du-te acolo – nu știu unde, adu-mi aia – nu știu ce.....	9
Partea a doua: Întreabă, dar să știi că nu orice întrebare îți poate aduce folos.....	89
Partea a treia: Cine știe mai multe îmbătrânește mai repede	255

2

Doctorul Topolanek stătea în fața unui portret foto color proiectat pe un ecran. Era portretul unei bătrâne care ședea în fotoliu, îmbrăcată într-un costum, o cămașă albă cu gulerul și manșetele ițindu-se din mânecile jachetei, un pulover în culori vii aruncat peste umăr pe post de șal. Bătrâna avea păr cărunt ondulat, ochi de un albastru spălăcit, adânciți în orbite și buze foarte subțiri. Cele mai vizibile erau însă mâinile cu degete groase, încleștate, ce semănau cu niște gheare.

„Ar fi putut să-i pună niște mănuși croșetate“, și-a spus Beba privind fotografia.

Doctorul Topolanek a împărțit celor prezenți în sală câte o listă cu numele persoanelor mai în vârstă de o sută de ani. Alături de nume erau menționate rasa, sexul, cetățenia și câți ani împliniseră.

— Vă întrebați – și-a început discursul doctorul Topolanek – cine este această femeie din fotografie. Dacă vă uitați pe listă, veți găsi numele ei chiar primul. Jeanne Calment a fost declarată cea mai în vârstă persoană din lume. Doamna Calment a murit la vârsta de o sută douăzeci și doi de ani și o sută șaiszeci și patru de zile! „Am un singur rid și stau pe el! *Je n'ai jamais eu qu'une ride et je suis assise dessus*“, a declarat pentru presă doamna Calment, femeia care a mers pe bicicletă până la o sută de ani!

Doctorul Topolanek a continuat:

— Sarah Knauss, Lucy Hannah, Marie-Louise Meilleur, María Capovilla, Tane Ikai, Elizabeth Bolden, Carrie C. White, Kamato Hongo, Maggie Barnes, Christian Mortensen, Charlotte Hughes, ca să nu enumerăm mai departe, toate sunt nume de oameni obișnuiți, eroi ai longevității. Ori, mai precis, eroine. Priviți cu atenția lista... Nouăzeci de persoane din listă sunt de sex feminin, iar zece, de sex masculin!

Topolanek a privit cu subînțeleș în public.

— Noi, bărbații, suntem numiți sexul tare... Dar și-a pus cineva întrebarea că suntem mai tari decât femeile doar în aparență, pentru că undeva înăuntrul nostru este instalată o alarmă biologică, conștiința că vom părăsi această lume mult mai devreme decât tovarășele noastre de viață?! Viitorul le aparține femeilor: atât la figurat, cât și la propriu. Când nu vom mai fi necesari pentru funcția de reproducere, ceea ce se va întâmpla foarte curând, toți bărbații vor fi aruncați definitiv la coșul de gunoi al istoriei...

Mr. Shake era singurul bărbat din publicul oricum puțin numeros. În afară de Beba, Kukla și Pupa, care picotea în cărucior, mai erau câteva bătrâne, dar Mr. Shake era definitiv în minoritate. Când Topolanek i-a explicat atât de pitoresc că în curând va fi aruncat la coșul de gunoi al istoriei, Mr. Shake s-a ridicat și a părăsit sala.

— Dacă domnul acela, afectat de viitorul apropiat al sexului său, n-ar fi părăsit sala, ar fi putut auzi o informație îmbucurătoare, căci în mitologie lucrurile stau cu totul altfel.

Acolo, cei longevivi sunt bărbații, logic, de vreme ce creatorii mitologiei au fost bărbați. Astfel, Matusalem, cea mai în vârstă ființă din istoria umanității, ar fi trăit nouă sute șaizeci și nouă de ani. Strămoșul nostru, Adam, a trăit nouă sute treizeci de ani, fiul său Set, nouă sute doisprezece ani, iar nepotul său Enoh, nouă sute cinci ani...

— Despre Eva și vârsta ei nu vom găsi informații în Biblie, a spus cu gravitate doctorul Topolanek. Eva a apărut din coasta lui Adam. Această informație mitologică le-a conferit Evei și întregului sex femeiesc statutul longevității, de aceea, de la Eva încoace, femeile au fost tratate în general ca niște coaste...

Din public s-a auzit un chicotit. Al Bebei, pe care interpretarea teatrală a lui Topolanek și observația lui despre femeile-coaste o amuzau.

— Noe a ajuns până la vârsta de nouă sute cincizeci de ani, ceea ce e prima dovadă că, în longevitate, un rol mare îl au genele, a continuat Topolanek. Noe a fost nepotul lui Matusalem și, probabil, ultimul bărbat longeviv în istoria umanității, a continuat Topolanek. După Marele Potop, media de viață nu se mai măsoară după criteriile din rai, ci după ale oamenilor. Marele Potop a împărțit definitiv cele două lumi: de atunci, lumea divină avea să aparțină doar zeilor, iar cea omenească, doar oamenilor. În lumea omenească, longevitatea a fost atinsă doar de anumiți oameni importanți, sfinți, proroci și domnitori. Astfel, Avraam a trăit o sută șaizeci și cinci de ani, iar Moise, o sută douăzeci, în timp ce oamenii simpli și-au trăit scurta viață...

— Ideea longevității, a continuat doctorul Topolanek, s-a transferat în utopii și legende despre raiul pe pământ, despre izvoare tămăduitoare, fântâni ale tinereții, apă vie și apă moartă, despre arborele vieții, despre rase și triburi aparte, despre insule și locuri care se află de regulă în ținuturi îndepărtate ale globului pământesc. Există legende despre „epoca de aur“ și despre oameni care au trăit tineri și fără griji ani de zile, iar când venea clipa să părăsească lumea asta, pur și simplu se cufundau în somn. Există o legendă despre egipteni, care, după Herodot, erau cei mai frumoși și mai înalți oameni din lume și care trăiau în medie o sută cincizeci de ani în mare bucurie, fericire și armonie cu zeii lor. Vechii greci credeau că în India există oameni cu cap de câine, Cynocephali, care trăiau aproape două sute de ani, spre deosebire de pigmei, care, după spusele grecilor antici, atingeau cu greu opt ani. Există o legendă despre longevitatea oamenilor din Africa, care se numeau macrobi, și o legendă despre hiperboreeni, care trăiau în nordul îndepărtat și ajungeau la o vârstă de o mie de ani. Una dintre cele mai amuzante legende a fost răspândită de grecul Iambulus. Acesta a fost aruncat de valuri pe o insulă din mijlocul Oceanului Indian, unde trăiau niște oameni minunați, înalți de doi metri. Acei oameni vorbeau limba păsărilor și puteau să vorbească cu două persoane în același timp, pentru că limbile aveau dinți ca de furculiță. Nu erau monogami, împărțeau femeile între ei, se îngrijeau de copii în comun și trăiau fericiți și senini câte o sută cincizeci de ani...

— Doctorul ăsta al nostru e abia la început. Până ajunge la iaurtul bulgăresc, botox și antioxidanți, suntem cu toții schelete..., i-a șoptit Beba Kuklei.

Atunci s-a trezit și Pupa.

— O ștergem sau rămânem? a întrebat ea.

— O ștergem! au fost de acord toate trei.

Kukla s-a scuzat față de doctorul Topolanek, născocind un motiv care le împiedica să rămână la conferința lui.

— E în regulă..., a spus el. Dar veniți și mâine, nu-i așa?

— Evident! au răspuns amabile Pupa, Beba și Kukla într-un glas.

De cum au ieșit, Pupa a spus răspicat:

— Sub nicio formă!

Aici trebuie să spunem că Pupa, Beba și Kukla au fost nedrepte față de doctorul Topolanek și că a fost mare păcat că părăsiseră sala. Au ratat astfel să audă multe lucruri interesante: să afle, de pildă, de ideea lui Platon despre o lume mai fericită ce urma să se nască atunci când întregul univers va porni în sens opus. În loc să se nască în urma unui act sexual, oamenii vor răsări din pământ ca plantele, deja adulți, și apoi vor deveni din ce în ce mai tineri, iar la final se vor întoarce în pământ. Viața lor poate nu va fi mai lungă decât a noastră de astăzi, dar cu siguranță va fi mai fericită, pentru că nu va mai exista teama de bătrânețe și de moarte. Pupa, Kukla și Beba au ratat ocazia să audă povestea interesantă despre Medeea, care, ca să-l întine-rească pe tatăl lui Iason, a făcut prima transfuzie din istoria medicinei. Medeea a tăiat cu sabia gâtul bătrânului, a lăsat să i se scurgă sângele, apoi a umplut venele bătrânului cu o licoare proprie, făcută din multe ingrediente, plante, rădăcini, semințe, ficat de cerb și mațe de vârcolac. Părul cărunt al bătrânului s-a înnegrit, ridurile i s-au netezit,